

Mag de koude kant van u erven?

Eefje Kruijs Voorberge | 14 februari 2020 | *Leestijd: ongeveer 3 minuten*

Samenvatting: met een testament kunt u regelen of uw erfenis mag toekomen aan uw schoonkind. Een veel gehoorde misvatting is dat een ‘uitsluitingsclausule’ in een testament ervoor zorgt dat een schoonkind nooit recht heeft op de erfenis. Er zijn ‘harde’ en ‘zachte’ uitsluitingsclausules, maar beide varianten regelen alleen of uw erfenis tot een gemeenschap van goederen gaat behoren. De keuze voor één van de varianten kan gevolgen hebben voor de erfbelasting (hieronder staat een rekenvoorbeeld). Een uitsluitingsclausule regelt echter niet wie uw erfenis krijgt als uw kind na u komt te overlijden. Dat kan dus ook uw schoonkind zijn. Als u dit wilt voorkomen, dan moet er ook een ‘tweetrup’ in uw testament worden opgenomen. Daarmee bepaalt u wie uw erfenis (of wat daarvan over is) krijgt na het overlijden van uw kind.

Als uw zoon of dochter getrouwd is (of een geregistreerd partnerschap is aangegaan), dan kan er een gemeenschap van goederen tussen hem of haar en uw schoonkind bestaan. Bij een echtscheiding of bij overlijden moet die gemeenschap tussen hen worden verdeeld. Als erfenissen tot deze gemeenschap behoren, dan wordt ook een eventuele van u ontvangen erfenis gedeeld. Dit kunt u voorkomen door een testament op te laten stellen waarin een uitsluitingsclausule is opgenomen. U kunt in dat geval kiezen tussen een ‘harde’ en een ‘zachte’ uitsluitingsclausule.

Harde uitsluitingsclausule

Een *harde* uitsluitingsclausule in uw testament bepaalt dat uw erfenis nooit in de gemeenschap van goederen van uw kind en schoonkind mag vallen. Uw erfenis blijft daardoor altijd van uw kind in privé. Als het huwelijk van uw kind en schoonkind eindigt, dan hoeven zij uw erfenis dus niet te delen. Dit geldt bij het einde van het huwelijk door overlijden, maar ook bij echtscheiding.

Zachte uitsluitingsclausule

Bij een *zachte* uitsluitingsclausule is er een verschil tussen echtscheiding en overlijden. Als het huwelijk van uw kind eindigt door echtscheiding, dan valt uw erfenis niet in de gemeenschap van goederen. In dat geval hoeft uw kind de erfenis niet te delen met zijn of haar ex-echtgenoot. Als hun huwelijk eindigt door overlijden van één van hen, dan valt uw erfenis wél in de gemeenschap van goederen.

Fiscaal voordeel

Door de zachte uitsluitingsclausule kan uw kind of uw schoonkind erfbelasting besparen. Een deel van de erfenis wordt namelijk verkregen via het ‘erfrecht’, en een ander deel via het ‘huwelijksvermogensrecht’. Het deel dat bij de verdeling van een gemeenschap van goederen wordt verkregen (via het ‘huwelijksvermogensrecht’) wordt verkregen zonder de heffing van erfbelasting.

Rekenvoorbeeld

Een rekenvoorbeeld laat zien hoe de belastingbesparing bij de zachte uitsluitingsclausule werkt. Jan en Petra zijn getrouwd in een algehele gemeenschap van goederen. Hun bezittingen en schulden zijn samen € 1.500.000 waard. Jan erft van zijn moeder € 1.000.000. Vervolgens overlijdt Jan en Petra is zijn enige erfgenaam.

Harde uitsluitingsclausule: erfbelasting over € 1.750.000

Als in het testament van de moeder van Jan een *harde* uitsluitingsclausule staat, dan blijft de erfenis van Jan privé. Bij zijn overlijden erft Petra zijn hele vermogen. Dat vermogen bestaat uit de helft van de gemeenschap van goederen (€ 750.000) plus de erfenis van zijn moeder, in totaal dus € 1.750.000. Petra moet dan over € 1.750.000 erfbelasting betalen.

Zachte uitsluitingsclausule: erfbelasting over € 1.250.000

Stel nu dat in het testament van de moeder van Jan een *zachte* uitsluitingsclausule staat. Door het overlijden van Jan gaat de erfenis wél tot de gemeenschap van goederen behoren. Die bedraagt daardoor € 2.500.000. De erfenis van Jan bestaat uit de helft daarvan, namelijk € 1.250.000. De andere helft is van Petra. Doordat de nalatenschap van Jan nu € 500.000 kleiner is dan bij de harde uitsluitingsclausule, hoeft Petra over € 500.000 geen erfbelasting te betalen.

Het gewenste effect?

Een veel gehoorde misvatting is dat de uitsluitingsclausule ervoor zorgt dat een erfenis nooit aan een schoonkind kan toekomen. Een uitsluitingsclausule in uw testament regelt namelijk alleen of uw erfenis tot een gemeenschap van goederen mag behoren, maar niet aan wie uw erfenis bij het overlijden van uw kind vervolgens toekomt. Als uw kind zijn of haar echtgenoot tot erfgenaam heeft benoemd, dan komt uw erfenis alsnog aan uw schoonkind toe. Zonder testament is de echtgenoot van uw kind op grond van de wet automatisch zijn of haar erfgenaam.

Tweetrap

Wilt u ervoor zorgen dat uw erfenis echt nooit bij uw schoonkind terechtkomt? Dan kunt u in uw testament een tweetrap opnemen. Daarmee bepaalt u aan wie uw erfenis (of wat daarvan over is) toekomt zodra uw kind zelf overlijdt. Voor meer informatie over de tweetrap kunt u contact met ons opnemen.

Heeft u vragen? Neem dan contact op met [Marianne](#) van der Laak of [Eefje](#) Kruijs Voorberge.

Marianne van der Laak

+31(0)10 277 03 97

vanderlaak@schaap.eu

Eefje Kruijs Voorberge

+31(0)10 277 03 00

kruijsvoorberge@schaap.eu

Volg Schaap Advocaten Notarissen op [LinkedIn](#).

Deze tekst is gepubliceerd op www.schaap.eu en is vooral algemeen en informerend bedoeld. Deze tekst bevat dus geen juridisch advies dat op een (specifieke) praktijksituatie kan worden toegepast. Neem daarvoor contact met ons op. Schaap Advocaten Notarissen is niet aansprakelijk voor schade die ontstaat door onjuistheid of onvolledigheid van deze tekst. Op deze tekst rust auteursrecht.